

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za ožnanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se ožnanilo jederkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ozi-ramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 30. julija.

Kdor si ponižno svojo slovensko dušo, ki bi časih vzlic dobrotam, podarjenim nam po Taaffe-jevi vladi, rada skrivoma malo pojokala, pomiriti skuša, tolaži sebe in druge s tem, da naglaša, koliko smo dosegli na pravosodja polji in pri sodiščih, kjer se je še pred malo leti preganjala najskromnejša ulogica, če je bila pisana v slovenščini. Resnica je! Na tem polji se je mnogo doseglo, in če bi gospod Julij Ledenik, ki je nekdanj strahoval okrajno sodišče v Ljubljani, sedaj pregledal akte samo pri Ljubljanskih sodiščih, bali bi se za njegovo zdravje, in za živce njegovega telesa! Smelo trdimo, da slovenski pisane uloge izpodrivajo nemške in da je posebno na Kranjskem obilo sodišč, kjer so nemški pisane uloge tako redke, kakor so bile v tistih časih, ko vitez Waser še ni sovražil slovenskih lingvistov, redke slovenske uloge. Gotovo je, da se pri slovenskih sodiščih od leta do leta z geometrično pro-

gresijo množe slovenski pisane uloge, in ž njimi tudi slovenski odloki, slovenske razsodbe. Živ dokaz je to, da zahtevanje po slovenskem uradovanju pri sodiščih ni izviralo iz prenapetosti nekaterih narodnih „kričačev“, kakor se je v nemškem taboru tako rado trdilo, temveč iz gole in žive potrebe. Pri tem uradovanju pospešila se je hitrost in varnost pravosodja, in zaupanje v sodnikovo pravicoljubje se je mej priprostim narodom ojačilo in utrdilo!

Pri vsem tem pa radi pripoznamo, da je jezik, ki naj vlada pri sodiščih, več ali manj zunanost; samo sredstvo je, če tudi ravno tako potrebno sredstvo, kakor je potrebno dleto kiparju, ki naj iz mrzlega kamna ustvari krasno podobo. Kakor mora kipar s slabim dletom obupati nad svojim izdelkom, isto tako smo Slovenci večkrat obupavali nad izdelki nemške justice.

Sedaj napočili so v tem oziru boljši časi, ali nastala nam je glede pravosodja tudi dolžnost, da se ne obešamo samo na zunanosti, le na formalnosti, temveč da pospešimo vse tisto, kar bi povišalo kvaliteto naše justice. Mi zahtevamo, da naj tam, kjer se deli kruh pravice, doné glasi našega domačega jezika, ali zahtevati pa moramo tudi, da so v slovenščini razglasene razsodbe in odloki dobri, in da se z njih odsvita pravi in čisti duh zakona. Le tista razsodba v življenji kaj velja, ki je pravična, ki ustreza predpisom zakona!

Tajiti se ne da, da je s slovenskim uradovanjem nastala nevarnost za kvaliteto našega pravosodja. Človeška narava podvržena je zmoti in zagadel je modri zakon določil, da se pravica ne sme opreti na izrek jednega samega sodnika, in določil je tudi, da sme propadla stranka vsklicati se na višje sodišče, ki ima z isto vestnostjo, kakor je to storil prvi sodnik, predložene mu akte pretehtati in presoditi do zadnje pičice.

Neobhodno je torej potrebno, da tudi višji sodnik ume jezik, v katerem so spisani akti, v presojo mu predloženi. Če se pa mora višji sodnik opirati samo na pritožbe, potem je jasno, da njegova sodba ne daje tistega poročstva, koje sme občinstvo, za svojo pravico se boreč, zahtevati. Na drugo stran, se pa pravda tudi zavleče, ker se morajo najprej napraviti za višjega sodnika prevodi, ki dostikrat ne zadostujejo, posebno tedaj ne, če naj se prelože

zapisniki o zaslišanji prič, kjer ima vsaka beseda časih svoj poseben pomen.

Na tem mestu nam je poudarjati, kaki slabi nasledki morajo za pravosodje po Slovenskem nastati, če se bode tudi v prihodnje tako malo pazilo na to, ume li novo imenovani nadsodnijski svetnik jezik slovenski, ali ne. Oglejmo si vendar razmere, ki vladajo pri nadsodiščih in pri najvišem kasacij-skem dvoru!

Pri Graškem nadsodišču sta samo dva svetnika (Ledenik in Zupančič), ki sta našega jezika zmožna v govorici in pisavi. Dobila bi se morda še dva druga, ki slovenščino za silo lomita, potem pa je število dopolnjeno. Vitez Waser, ki ima celo nadsodišče v rokah, ki ima vse voditi in pregledati, pa ne ume niti besedice slovenske.

Pri najvišjem sodnem dvoru na Dunaji so ravno iste razmere. Dvorni svetnik Napret piše in govori slovenski, ume še dvorni svetnik Schmitt nekaj besed, potem pa je tudi dognano število.

Mi nečemo trditi, da je nevarnost za naše pravosodje že sedaj velika, mi samo trdimo, da preti nevarnost, in da ta nevarnost od dneva do dneva večja postaja. To pa se drugače odstraniti ne bode dalo, kakor s tem, da se pri nadsodiščih v Trstu in Gradcu strogo pazi na to, da je vsaj treljina (če že ne polovica) vseh svetnikov v govorici in pisavi zmožna slovenskega jezika. Samo ponižno je, če dalje zahtevamo, da naj so pri najvišjem sodnem dvoru vsaj štirje dvorni svetniki, ki slovenščine ne bodo samo za silo lomili. Na tem polji bodo morali naši državni poslanci zastaviti vse svoje moči, da se prej ko mogoče v zgorejšnjem zmislu prestrojijo nadsodišča, pri kojih je znanje slovenščine vsaj tako potrebno kot pri okrajnih sodiščih. Zastavili pa bodo te moči toliko lažje, ker bodo pri tem naše poslance obdajale simpatije slovenskega naroda in vsacega razumnika, ki hoče, da bi se v pravosodji odstranili vsi poskusi, ter na njihovo mesto z železno roko postavili: gotovost in varnost! —r.—

Iz življenja kralja Milana.

(Dalje in konec.)

Naslednji dogodek vršil se je vpričo več sto ljudi. Dne 6. marca 1882 bil je Milan jako svečano kraljem proglašen. Na dvoru bil je slavnostni

LISTEK.

Slike kazaške.

Kozak Volod v „uradu“.

Česki napisal E. Jelinek; poslovenil Podvidovski. (Konec.)

Po nekoliko dneh so odvedli Voloda v gubernijsko mesto, kjer ga je „sodil“ poseben sod. Toda tudi tam ni zmenil svoje izjave, prisezaje, da ne more reči, kje je bil to noč. Ti, ki so ga poznali, so rekli, da so lasje Volodovi črni kakor oglje v jednom tednu osiveli.

Akopram je bil Volod le na sumnji (ki je bila se ve zelo podpirana po nerazumljivem molčanju okolnosti, katera bi ga bila morda trenutoma pred vsem svetom rešila), obsojen je bil na podlagi uporljivega molka in vsled izjave Fedora Konstantinoviča „katoržnym robotám na úpati Urálu“ — na deset let.

Volod pa ni ničesar učinil, da bi sumnje zvalil s sebe. Vsakdo ga je sicer miloval, marsikdo je majal z glavo, ali nihče ni mogel njegove nedolž-

nosti dokazati. In tako se je zgodilo, da so ga res odvedli na Ural.

Minolo je nekoliko let in že o prvih praznikih se ni kdo ni več spomnil reveža. Na njegovo mesto je prišel ini Kazak in tudi sicer se je marsikaj spremenilo. Pomislite si, Fedor Konstantinovič je bil radi svoje osobite zmožnosti imenovan svetnikom in vrhu tega je bil kot izboren činovnik s posebno plačo premeščen v poljsko kraljestvo blizu Varšave. Tamkaj so tedaj potrebovali „dobrih“ činovnikov, a to veste, da je za dobre činovnike, tako „dobre“, kakeršen je bil Fed. Konstantinovič, povsod velika stiska. Alitemu Fedoru Konstantinoviču sreča ni bila prav mila. Pri „kroni“ ni niti celi dve leti služil in že so poslali o njem poročilo v Varšavo, da dela vsakovrstne nerednosti. To se je dolgo vleklo, a konečno je vendar počilo. Prišla je komisija, potrdila izneverjenje večje vsote denarja in ker tedaj ni bilo Voloda pri roci, ostala je sumnja na Fedorji Konstantinoviči. Glej! Tudi Fedor Konstantinovič se je pojavil pred zeleno mizo in tudi njega je „sodil“ poseben sod. Popisali so mnogo pól papirja, dokler ni konečno z žalostjo priznal svoje krivde, uvidevši, da ni rešitve. Ondaj se je spomnil nekakov dober člo-

vek Kazaka medlečega ob podnožji Urala ter je napotil sod, da bi to tajnovito stvar zopet vzeli v pretres. Umni sodnik, preiskavši dobro akte tika-joče se nedostatka osem tisoč rubljev pred nekoliko leti in primerjaje s tem nove okolnosti, udaril je duhapolno na Fedora Konstantinoviča. Malomiselnost in breznadejno priznal je ta, da je onih 8000 rubljev on izneveril in da je ondaj dal Volodu nekoliko rubljev le zagadel kot poboljšek, da bi to noč sproved izven uradnega poslopja. Vedel je, da je Volod nekam rad hodil in da je to mesto skrbno tajil . . . Bila je to nekaka tajna ljubezen, o katerej nihče ni smel izvedeti.

Ta dogodek prouzročil je v sodu nemalo razburjenost. Ruski sodnik v Varšavi, uzoren uradnik, potegnil se je za nesrečnega Kazaka zelo odločno. Brzojavne žice mej Varšavo, Kijevom in Uralom naznanile in razglasile so v neobično kratkem času nedolžnost Volodovo.

Toda bilo je že pozno. Kozak potrta na telesu, obupan v svojih tožbah in nadejah, vrnil se je v prav slabem stanju v milo Kazačino. Kdor ga je poznal popreje in videl sedaj — ni ga poznal! Kazak vesel, zgovoren, uren in dovtipen premenil

banket, h kateremu so bili povabljeni ministri, generali, poslanci, mestni zastop Beligradski in vnanje deputacije. Šampanjec tekel je kar curkoma in poviševal gostov veselje. Pozno v noč trajalo je popivanje. Zora se je že bližala, ko zgrabi Garašanin polno čašo, se proti kralju opoteče in s teškim jezikom jeclja besede, katerih bi trezen gotovo ne bil govoril, rekoč: „Gospodar! Ti znaš, jaz sem bil Tvoj sovrag na življenje in smrt. Gojil sem samo misel, kako Te uničiti. K sreči tega nesem dosegel. Ti, gospodar pa tudi znaš, da od danes naprej nemaš zvestejšega prijatelja od mene. Ljubim Te sedaj bolj nego sem Te prej sovražil in s tem je veliko povedanega. „Prisegam na čast svojo!“

Kralj trčil je z Garašaninom in dejal: „Jaz vse vem, prijatelj!“

Nobeden izmed sedaj živečih vladarjev ni prestal toliko atentatov, kakor Milan. Imel pa je čudovito srečo, da se je na atentate takorekoč navadil in da navadno pravi: Revolverjev se ne bojim, ker je strel preveč negotov; z bombami je isto tako. Opasnejši bi bil napad z bodalcem, a jaz imam dovolj poguma in moči, da bi sunek prestregel. Napada s čašo čaja varuje me osoda Blaznavčeva.

Pozneje skušal je Milan, bolj tesno okleniti se Turčije, skušal je to proti volji naroda srbskega. Dne 24. aprila 1874 potoval je v Carigrad, a sultan mu ni dovolil avdijske, za katero je bil prosil.

L. 1875. buknil je ustanek v Hercegovini. Ves narod srbski, skupščina in ministri, vsi so zahtevali, da se naj ustanek krepko podpira. Dne 4. oktobra imela je skupščina, kako ima Srbija postopati v tem vprašanju. Pred otvoritvijo prišel je Milan nepričakovano v zbornico, spremljan samo po svojem adjutantju. Ministri, boječ se kacega nepremišljenega koraka, zadrževali so ga, da ni mogel v zbornico in prišlo je do ostrih besed. Naposled stopil je v zbornico, ministri pa za njim. Poslanci ustali so s sedežev, vse je bilo tiho. Knez stopil je na prestol in dejal: „Ministri so mi včeraj dali svojo ostavko in jaz sem jo vsprejel.“ Splošno presenečenje! Ministri so vsled tega korporativno ostavili dvorano. Milan pa je na to imel govor, v katerem je vprašal, hoče li skupščina vojno? Jednoglasno se mu je odgovorilo: „da!“ Knez pa je izjavil, da je on proti vojni in ostavil je skupščino.

Drugi dan poklical je vse v konak in dal glasovati vnoči. Za vojno bilo je samo 12 poslancev. Milan odpustil je poslance, potem pa se usedel in s svinčnikom na košček papirja zapisal: „Ljubi Kaljevič! Imenujem Vas predsednikom ministerstva!“

To je bil prvi korak k uničenju ustave, za tem jih je prišla cela vrsta drugih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. julija.

Staročeski listi se sedaj bavijo z vprašanjem ali bi ne bilo umestno, da bi se sestavil **skupen program za vsa državnozborsko desnica**. Večino listov misli, da bi se dalo sporazumeti o takem programu. Čehi bi podpirali nemške konservativce v šolskem vprašanju, zato bi pa nemški kon-

servativci podpirali druge desničarje v drugih vprašanjih, pred vsem narodnostnih zadevah.

Nasprotje mej **Staro** in **Mladočehi** se je zadnji čas zopet močno poostrišlo. Sedaj je izprazen državnozborski mandat kmetskih občin Mladoboleslavskih. „Politik“ pri tej priliki priporoča volilcem, da se naj ne dajo zavesti, da bi volili kakega tacega državnika, kakor je dr. Gregor, volijo naj rajši tacega diplomata, kakor je dr. Rieger. Vse pa kaže, da bodo pri dopolnitvi volitvi najbrž zmagali Mladočehi. Mnogo bode jim pomagalo, da bode v kratkem v Turnavu, torej v Mladoboleslavskem okraju zborovanje centralnega društva čeških učiteljev. Učitelji pa neso naklonjeni Staročedom, ker se občno misli, da bodo Rieger in tovariši podpirali kneza Liechtensteina v šolskem vprašanju. Zborovanje bode vsekako imelo tudi nekaj upliva na volitve.

Vojno ministerstvo pripravlja baje neko novo instrukcijo za pouk madjarščine na vojaških šolah na Ogerskem. V poslednjem zasedanju so se Madjari pritoževali, da se v vojaških šolah premalo goji madjarščina. Sedaj pa hoče vojno ministerstvo ustreči jih željam in hoče posebno gledati, da se tudi Nemadjari v vojaških šolah na Ogerskem prisvojé korenito znanje madjarščine. Nam se pač ne zdi prav opravičeno, da bi vojaške šole služile madjarizaciji, vsaj tudi za to ni nobenega vzroka, ko vender madjarščina ni poveljstveni jezik. To bi bil le prvi korak, da Ogri dobe svojo vojsko, kar že dolgo želé, kar bi pa gotovo ne bilo v korist državi.

Vnanje države.

Ker se je izjavila **srbska** sinoda, da ni kompetentna, odločevati o ločitvi kraljevega zakona, je kralj sedaj uložil prošnjo za ločitev pri konsistoriji.

Brzjav je že nam poročil smrt **ruskega** generala Drentelna. Pokojnika je jako čislal pokojni car Aleksander II. in ravno tako tudi Aleksander III. Opravljal je razne visoke službe. Nekaj časa bil je tudi načelnik znanega tretjega oddelka. Kmalu so pa spoznali, da je sicer jako sposoben general, a za policijskega načelnika ni sposoben. Poslali so ga za gubernatorja v Kijev. Drentelen si je pridobil velike zasluge za preorganizacijo vojske ruske. O njegovih delih na bojiščih pa ni toliko znano, ker v vojnah ni imel prilike odlikovati se. V poslednji vojni s Turčijo je pa večkrat mnogo koristil s svetom svojim. Vodil je vse priprave za prehod Dunava. Njegovi bistroumnosti se je zahvaliti, da je ruska vojska razmerno z majhnimi zgubami prekorčila mogočni Dunav. Njegova smrt je pa tudi pomenljiva za Avstrijo zaradi tega, ker se je splošno mislilo, da bode Drentelen poveljeval vojski, ki bode operovala proti Avstriji, dočim bode general Gurko imel glavno poveljstvo vojsk, ki bodo operovale proti Nemčiji, če bi prišlo do vojne. Njegov naslednik bode general Komarov.

V Parizu je nastal štrajk prstnih delavcev, ki napravlja že veliko skrb **francoske** vladi. Več delavcev je ustavilo delo zahtevajoč povišanje plače. Bili so že boji mej policijo in štrajkovci. Jeden policist in več delavcev je bilo ranjenih. Več tujih, belgijskih in italijanskih delavcev so že iztirali.

Angleška kraljica je bila kaj hladno vsprejela generala Winterfeldta, ki je bil poslan v London, da kraljici oficijalno naznani nastop cesarja Viljema II. Nemški oficijozni sedaj stvar tako zasukavajo, da je angleška kraljica že po navadi kaj malobesedna. Sploh se angleški dvorni in vladni krogi kaj hladno in zdržljivo obnašajo. Vsekako se kaže, da novi nemški cesar v Angliji ni priljubljen.

Italijanska vlada naznanila je velevlastim, da si je definitivno prisvojila Masavo. To je storila zaradi tega, da se tuji trgovci, Francozi in Grki, ne bodo več mogli braniti plačevati davka.

Mej konservativci in narodnimi liberalci na **Nemškem** nastal je razpor. Jako dvomljivo je, da bi podpirali drug drugega pri prihodnjih vo-

litvah v deželni zbor pruski. Oficijozni listi pa tudi napadajo konservativce, kar dokazuje, da Bismarck ni več zadovoljen z njimi. Ko je nastopil cesar Viljem II., ki je znan po konservativnem mišljenju, začeli so konservativci glave nositi po konci, to pa ni prav Bismarcku, ki ne mara, da bi kaka stranka delala drugačno politiko, nego on želi.

Po poročilih iz Teherana, so se spuntali Turkomani v **perzijske** provinci Asterebad in prete mestu Asterebad. Več vasij so že oropali in mnogo ljudi pomorili. Prebivalci Asterebadski so se obrnili na šaha in Koransanskega guvernerja za pomoč, ker vojaki, ki so v Asterebadu ne morejo zatreti sami ustanka.

Dopisi.

Z Rakeka 29. julija. (Cesarska in šolska slavnost.) Dne 25. julija t. l. bila je na Rakeku v proslavo štiridesetletnice slavnega vladanja presvetlega cesarja jako lepa slavnost združena s šolsko slavnostjo, sklepom šole in s šol. veselico.

Napravila se je v trajni spomin mladini primerno velika šolska zastava od belega damasta s podobama Matere Božje čistega spočetja in sv. Alojzija. Na modrem traku je napis s zlatimi črkami: „V spomin 40 letne vlade Fran Josipa I. 1888.“ Na rudečem pa: „Bog ohrani rod Habsburški“. Križ na zastavi je pozlačen v ognji. Stane z vsem skup okolu 100 gld.

Malo pred 9 uro pada se iz šole vsa mladež s svojim učiteljstvom z zavito zastavo k blagoslovljenju. Topiči so pokali, cesarske in narodne zastave so vihrale — lep dan je bil.

G. dekan Cerkniški blagoslovi najprvo zastavo, potem bilo je zabijanje žrebljev in nato govoril je preč. gosp. tako ganljivo, da so se marsikateremu solze utrinjale.

Kumica zastavi bila je blagorodna gospa Engelhilda Lavrič, katerej je napredek in blagor šolstva vedno na srci, ona je vedno, posebno pa v taci prilikah zelo radodarna; kajti darovala je za napravo zastave 25 gld., kupila 150 knjižic: „Naš cesar 1848—1888.“ v spomin cesarske slavnosti, potem je dala šolskemu voditelju za nakup šolskega blaga revnim šolarjem 20 gld. in veselici šolski je poslala še nekaj v denarjih, nekaj „potice“ in vina. Bog jej povrni stotero.

Po blagoslovljenji bila je sv. maša, katero je služil gosp. Fr. Kunstelj z asistenco. Po sv. maši odpeli so otroci še zahvalno in naposled cesarsko pesen.

Po tem blagoslovil je g. dekan pred cerkvijo orodje tukajšnje prostovoljne požarne brambe.

Ognjegasci stali so v paradi za brizgalnico, spredaj pa stotnik g. E. Hieng in namestnik njegov g. Modic.

Po blagoslovu stopi g. dekan na vzvišen prostor, ter govori jako dobro o krščanski ljubezni, lepi nalogi in dolžnosti požarnih bramb.

Napotimo se dalje proti šoli in dospévši do drevoreda spomladi po šol. mladeži zasajenega v spomin cesarske slavnosti, obstojimo tu, predsednik krajnega šolskega sveta gospod L. Sebenikar ustopi se malo više in jako zanimivo razklada pomen tega drevoreda ter gu imenuje: „Franc Jožefov drevor-

Dalje v prilogi.

se je v človeka mrkega videza, plahih očí, polnega trpkosti na posinelih ustnih in nezaupnosti v očeh. Vesele iskre žarnih očí, pevke in mile nasmeške — vse to je pokopal v srebrnih rudnikih Uralovih in zalil s toki tihih solz. Dobil pa je na priporočilo dobrih ljudi od carja „batuške“ 22 kopejk miloščine na dan — ali to niso več oni pravi žarki, ki človeško življenje ogrevajo in ožarjajo.

Vrnil se je Volod v svoje domače kraje, ogledal si jih, ali v njih ni našel ničesar razven strohnele ostanke. Takoj prvo noč po svojem povratku šel je k nekemu poslopju, potrkal tam na okence, kakor je delal, predno so ga odvedli na Ural, ali ta pot so ga napadli le ljuti psi. Le jeden pes ga je še poznal, motal se mu pod nogami, mahal z repom in mu lizal roko. Toda okence se ni odprlo. Volod je šel torej za mesto na kraj, kjer zvezde padajo. Za nizkim zidom bilo je polno, prav polno kupov — mogilek, a v jednom kotičku koča grobarjeva. Potrkal je na okno grobarja. Tu se je okno odprlo.

„Kaj hočeš?“ ozove se starčev glas.

„Imaš-li tu Pryso...“ reče Volod.

„Imam... toda prah in pepel je že... dali

so mi jo kmalu potem, ko so Voloda na Ural odvedli.“

In okence se je zopet zaprlo.

Videli pa so Kazaki in Kazačke o solnem izhodu hiteč v mesto, da je na grobišči klečal nekov zamišljen mož.

In tako torej živi in ne živi naš Volod.

Gricek je umolknil. Mej tem sta nama obema cigareti dogoreli. Prej, nego sva si zapalila novi, ogovoril sem Gricka še jedenkrat.

„Ali povej, čemu ni Volod govoril pred sodom, kje je bil tisto noč?“

„Ej, seveda“, odgovoril je s trpkim nasmehom Gricek, „Volodu to očitajo, da ni govoril...“, a bil je takov Kazak... Moj Bog... devotka je bila iz mesta in je imela hudega očeta, kateri je svoje hčeri iskal ne prostega Kazaka iz urada, marveč Bog ve koga. To je rekla Volodu, a to je vedel, da bi hudi oče svojo hčer okrutno tepel in psoval, ako bi bil izvedel, da Volodu okence odpira in Kazaka ljubi. Raje je torej molčal, žrtvoval sebe samega in šel na Ural. In kdo ve, če je boljše napravil? Sam Bog ve, kaj bi bil ta hudi otec izmisli na Voloda in svojo hčer, da bi za vselej raz-

trgal njuno vez... No... dobro je učinil...“

— Gricek je povesil glavo globoko na prsi. Tudi jaz sem se zamislil.

Kar začutim na svoji roci roko Grickovo. Vzdrnil sem se iz mislij.

Volod se je baš vračal po tej poti, po katerej je bil pred jedno uro odtod odšel. Zopet mu je gledal izpod čapke čop sivih vlas, glavo je imel povešano, telo shuljeno, obličje neveselo. Nesem spustil očesa s Kazaka.

In zopet se je ustavil pred Grickom, ki je naglo zvil cigareto in, mirno pokimavši z glavo, prejel od njega ta mali dar.

Nehote sem segel v žep. Vzevši iz njega nedotaknen zložek Burinovih cigaret, podal sem ga Volodu.

Moj Bog! Pač strahota je bila pogledati ga. Zdelo se mi je, kakor bi me hotel prebosti s svojim pogledom. Zdrhtnil se je, stisnil z nekakim mrkim posmehom usta, zašepetal nekako tožno besedo, ter se vedno umikal dalje, dokler ni izginil mojim očem.

Vprašaje sem pogledal na Gricka.

Mislil je, da ste činovnik — od činovnika nikdar ničesar ne vzame.

red“, malo nižje pa Elizabetni drevored, kateri bode še le prihodnjo pomlad dovršen. Vsi navzoči zakličejo živijo! in nato zapoje cesarsko himno mej pokanjem topičev. Ko dospemo do šole, s cesarskimi, slovenskimi zastavami okrašene, podamo se v sobo II. r. Gospoda se usede in naš gospod katehet začne izpraševati verouk. Po končanem izpraševanju nastopi p. idna deklica Planinčeva ter nagovori prisotne s primernimi besedami in konča s trikratnim „živio! presvetlemu cesarju, na kar se zapoje cesarska pesen.

Potem se druga deklina zahvali posebno še šolskim dobrotnikom, kakor velečastitim rodbinam: Lavričevem, Sebenikarjevem in Planinčevem; preč. g. dekanu in našemu g. katehetu, slavnemu krajnemu šolskemu svetu, g. okr. šolskemu nadzorniku, gosp. nadučitelju in gospici učiteljici, g. načelniku tukajšne železnične postaje, gg. podžupanu Hiengu in Gašparitu in vsem prijateljem šolskim izreče se trikratno „slavo!“

Nato razdeli blaga gospa kumica otrokom knjižico „Naš cesar Franc Jožef I.“

Potem bil je slavnostni obed na lepo ozalšanem vrtu g. Sebenikarjeve restavracije.

Vsa jedila bila so tako okusno in izvrstno napravljena, da moramo g. Sebenikarjeve očito pohvalo in čast izreči. Slava jej!

Mej slavnostnim obedom bila je prva napitnica na našega presvetlega cesarja Fr. Josipa I., nato se zapoje cesarska pesen in topiči pokajo. Potem na blag. gospo kumico šolske zastave, dalje gosp. deželnemu predsedniku, g. okr. glavarju dr. Russu, g. dekanu, navzočima gg. duhovnikoma. Gosp. okr. šolskemu nadzorniku in kr. šolskemu svetu. Okrajni glavar g. dr. K. Russ je brzojavno čestital.

Potem bila je šolska veselica na „Loški“, v gozdku poleg Cerknice.

Tukaj bila je že zbrana šolska mladež ter se z navzočim občinstvom zabavala.

Gospice Lavričeve, Daneševa in Zemetove delile so otrokom žemlje, meso, potice, sir ter jim točile vino in pivo. Gosp. Lavrič je pa mej mladino cvetice trosil. Otroci so potem nekatere igre igrali, peli in deklamovali.

Naposled se gospod Zalokar zahvali vsem zbranim gospem in gospodom, gg. učiteljem ter vsem zbranim šolskim prijateljem.

Šolarji z občinstvom vred zapoje cesarsko pesen in zakličejo trikrat živio presvetlemu cesarju, ter se s svojo krasno zastavo vrnejo veselih src na svoj dom.

Iz Zlate Prage 27. julija. (Potovanje z ovirami.) Vsak pisatelj — in od danes naprej hočem tudi jaz biti štet mej pisatelje slovenske, ker danes pišem celo za „Slovenski Narod“; to se bode vse tiskalo (ako ne vržete, g. urednik, po naključju v koš mojega dopisa) in pozni unuki, brskajoči po „Slovenskem Narodu“, čitali bodo moj dopis, — vsak pisatelj slovenski, rečem, ako potuje iz Ljubljane v Šiško ali pa celo na Črnuče, popiše svoje potovanje, zakaj pa bi jaz ne popisal svojega potovanja iz Ljubljane na Štajersko in sicer na Mali Štajer. Vi, g. urednik, skimavate z glavo pri tem, ker govorim o Malem Štajeru, a mislite samo na pretekli torek (24. t. m.), ko sem se poslavljaj od Vas, rekel sem Vam, da se vidiva dne

Za kratka ogovoril me je Gricek z nova: „Hoteli ste mu dati zložek cigaret?“

„Hotel.“

„Dobro, dajte mi ga, podam mu vsak dan jedno cigareto, ko pojde mimo; iz mojih rok jo vsprejme... neso mu činovniške...“

Soglasil sem se prav rad. Saj sem si v svesti, da izmej tega zložka cigaret nabena ne pride v ina usta — — —

Tako sva z Grickom dočakala večerne zarje. Nebo se je zaoblacilo in solnce je že davno zapadlo za stepe. Vetrec pihljuje po Ukrajini šepetal je pesen kazaške slobode.

„Čemu vzdiháš, Gricek?“

„E...“, reče tožno moj Kazak, „pač ni veselje služiti gospodom v uradu!“

„Se ve“, pritrdil sem v popolnem soglasji.

„In pa...“

„In pa?...“

„Kdo ve, v kaj me kdaj upleto...“

Drugega dne dobil sem srečno svoj pasport. Sam Gricek je bil tega vesel.

Bog ga varuj mej njimi!

29. t. m. na Ptuji, kamor pridete Vi k zborovanju družbe sv. Cirila in Metoda. — Ali kaj se mi pripeti. Ura se mi ustavi in nesem vedel, kako teče čas. Doma hitro pobrem svoje stvari in se opravi za odhod ter hitim na kolodvor; naglost ni nikdar prida; v svoji naglosti pridem tri in pol ure prerano na kolodvor. Tri in pol ure čakati v Ljubljani na kolodvoru in morebiti uživati kraljevsko gostoljubnost, to je nekoliko preveč, zato rešim vožni list do Beljaka, kjer pa se vendar ne ustavim, marveč rešim v Beljaku nov vožni list do Budčevic. Vožnje po lepem Gorenjskem popolnoma slovenskem, kjer ne čuješ niti besedice kulturnega jezika, ne bodem popisoval, ker sami poznate one prelepe kraje; — a jedno Vam vendar hočem omeniti, namreč da pri vožnji po Slovenskem nesem spal, kakor nam to popisuje v „Ljubljanskem Tagblattu“ (po priliki pred 12 leti) veleučeni g. dr. prof. A. S. prav ginljivo: On pripoveduje, da se je vozil iz Ljubljane v Gleichenberg ter je ves čas spal, ali pa vsaj žmeril, dokler se je vozil „im Königreich Slovenien“, in še le v Spielfeldu je spregledal. — Dakle tako jaz nesem delal, ampak občudoval sem lepa slovenska tla, ko sem se vozil po njih. Na Korotanskem sem se zamislil vozeč se zdaj po tujih, nekdanj domačih tleh; pokazali so se mi v duhu minoli časi, časi ko je Korotan imel svoje vojvode, časi, ko je bil Korotan še slovanski. Jednake misli so me obhajale vozečega se po Štajerskem. Zanimivih ali celo pikantnih epizod nesem doživel: tujci na železnici prisedajo in odhajajo; jedni se drže modro in molče, drugi pa mnogo in premnogo črvljajo. Omeniti pa hočem, da so v Steyru ustopili v tisti kupé, v kojem sem se jaz vozil, jeden kmet in dve kmetici, ki so se marljivo razgovarjali in dana mi je bila zopet lepa prilika poslušati pogovor ne-kranjskih Nemcev (pristnih ne smem reči, ker so tudi kranjski Nemci pristni, le prašajte različne -igge, -itsche in -tschitsche td.), ali reči moram, da sem postal mahoma iz Savla Pavel; do včeraj sem menil, da je nemški „Schulverein“ nepotreben, od včeraj pa trdim in bodem trdil še tri dni po svoji smrti, da je potreben. Jaz vendar razumem nekoliko nemški, saj sem že čital nekdanj „Laibacher Tagblatt“, pozneje „Laib. Wochenblatt“ in „Laib. Zeitung“ ter sem vse liste razumel, pogovora omenjenih kmetic in kmeta pa nesem razumel, le tu in tam kako besedico. Ergo „Schulverein“ je potreben, prepotreben!

(Konec prih.)

Iz Škofje Loke dne 30. julija. [Izv. dop.] — Naša deška ljudska šola je 24. julija jako slovesno praznovala sklep šolskega leta. Učiteljski zbor je priredil svečanost v proslavljanje štiridesetletnice vladanja presvetlega cesarja, ob enem pa je mestni g. župnik blagoslovil novo šolsko zastavo. Po cerkvenem opravi zbralo se je mnogo prijateljev naše mladine v ozaljšanih šolskih prostorih, kjer so se vrstili primerni nagovori s patrijotičnim petjem. G. nadučitelj Pápa je pozdravil navzočne goste, v prvi vrsti g. okrajnega glavarja Mierka in kumico nove zastave, gospo E. Krennerjevo, ki je pri tej priliki s svojim soprogom vred zopet pokazala, kako ljuba in drage jej je šolska mladina. Nadučitelj je v kratkem razložil učenecem pomen štiridesetletnice presvetlega vladarja, gospod okrajni glavar pa je v jedrnatem, v srce segajočem govoru spominjal mlade slušatelje, da naj zvesto v spominu obdrže današnji dan. Ko so učenci odpeli cesarsko pesen, je bila lepa slovesnost končana; popoldne se je pa šolska mladina vnovič zbrala v šolskih prostorih, kjer je g. tovarnar Krenner vsem pripravil okusno južino. — Če ravno smotorej imeli že lepo cesarsko slavnost, hočemo vendar še drugo priliko porabiti vnovič v ta namem: ozki in nevarni kapucinski most je dobil letos nov in širši tir; to prepotrebnost delo je izvršil naš neumorni mestni zastop. Dne 12. avgusta bode most slovesno blagoslovljen, ob enem pa priredi mesto v družbi s požarno brambo, Loškimi strelici in našo čitalnico veliko slovesnost v spomin štiridesetletnice presv. cesarja. Že delamo velike priprave — a o teh nič podrobnega ne izpovem, ker upam, da pride dokaj Vaših čitateljev naš cesarski dan pogledat; tedaj jim hočemo pokazati, da nismo zaostali za drugimi deželami!

Iz Radovljiskega okraja 30. julija. [Izv. dop.] Danes delil je knezoškof Ljubljanski v Lescah zakrament sv. birme. Veliko število birmancev iz bližnjih in daljnih vasij zbralo se je ta dan v lepej imenovanej vasici. Prihod milosti. knezo-

škofa naznanjen bil je že na predvečer ob 7. uri. Mnogobrojno, radovedno ljudstvo pričakovalo je višjega duhovnega pastirja ob določenem času pred narodno gostilno „Triglav“. Tu napravljen bil je krasen slavolok, na katerem vihrale so mnogobrojne trobojnice, z napisom:

Leščani Ti voščimo srečo in mir,
Pozdravljamo udano Te višji pastir!

Drugi dan ob 8. uri daroval je knezoškof v cerkvi sv. mašo. Asistovalo mu je več gospodov duhovnikov iz bližnjih župnij, tudi g. K. Klun, kanonik in državni poslanec, bil je mej njimi. Po sv. maši bilo je izpraševanje verouka na splošno zadovoljnost knezoškofovo. Potem sledil je izborni govor višjega duhovnega pastirja in k sklepu delitev zakramenta sv. birme. Vse to bilo je res lepo in ganljivo.

A kaj pa so storili Leščani na slovenskih tleh v zahvalo na ta slovesni dan? S čim izkazali so se, da so Slovenci? Žalostni odgovor: z ničemer! Po vsej vasi ni bilo videti niti jednega slavoloka, niti primerne napisane pozdrava, še manj pa kake — trobojnice!

Gostilna „Triglav“, kakor že omenjeno, razobesila je res mnogo narodnih zastavic, a to neso storili Leščani, ampak zavedni narodni tujci, koji se nahajajo v omenjeni gostilni na počitnicah. Okolu farne cerkve in na zvoniku bilo je razobešenih res mnogo zastav! A kake so bile? Največ belo-rudečih in belo-žoltih, jedna sama črno-žolta; a narodne trobojnice — nobene! Žalostno!

Dragi Leščanje! Ali so to lastnosti, katere odlikujejo narod slovenski? Posnemajte druge za vedne „Slovence!“ Spoštujte in delujte za narod svoj; ne pustite iz zgolj materialnega ozira si po svoji glavi teptati. Vaše gaslo bodi vsekdar: Vse za vero, „dom“, cesarja!

Jednako naj velja tudi „Radmannsdorfer Feuerwehrr“. V prvo naj skrbi, da odpravi neprijetno nemško poveljevanje. Zagotavljam jo, da bomo to poboljšanje in preuredbo z veseljem opazali. Na noge torej „gorenjski Slovenci“, sebi in domovini v čast! S....a.

Iz Slovenske Bistrice 28. julija. (Raznoterosti.) Kakor je čitateljem Vašega lista že znano, bode Njega velečastvo naš svetli cesar stoloval meseca septembra t. l. dva ali tri dni v našem mesteci. Mesto in okraj začne se že olepšavati; okrajne ceste se pregledujejo, mostovi popravljajo, Bistriški Kolodvor se bode, kakor čujemo, povečal; v mestu bode stanovalo mnogo dostojanstvenikov. Meščani, posebno imovitejši, kakor g. Stieger, so, kar se tiče priprave za vsprejem, posebno marljivi in imajo posla dovolj. Saj pa je tudi potreba, da se Slovenski Bistrici izbriše madež, s katerim se je v prejšnjih časih omadeževala sama. Tukaj na čisto slovenskih tleh, ob vzožji vinorodnega Pohorja, vladala je prej taka nestrpnost proti vsakemu, ki ni spadal v neko „ceho“, ki si je upal izraziti drugo mnenje, da si dotičnik ni bil varen dejanskih napadov. Nečemo preresetovati starih dogodkov, nečemo se spominjati „ran, ki so se komaj zacelile“. Ako sta dva življa tako spojena drug z drugim, kakor ravno v Slovenski Bistrici, ako okraj ne more naspredovati brez mesta, in mesto ne brez okraja, tedaj pač ni nobenega povoda, se boriti in hujskati; vladalo naj bi povsod načelo in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas. To gaslo, upamo, bode ostalo na našem praporu zapisano ne samo za časa cesarjevega bivanja, nego tudi za poznejše čase, — Okrajni zastop je predlanskim odstavil tajnika znanega g. Raswoscheggia; zameril se je ta gospod ne samo nekaterim veljavnim zasobnikom s svojim nepristojnim obnašanjem, nego bil je tudi strasten agitator proti vsemu, kar je slovenskega.

Odbor nastavlja je družega tajnika, ki pa sam ne more opravljati svoje službe, nego mora imeti še drugo moč. Gospod Raswoschegg račil je okrajni zastop tožiti, a kakor čujemo praviti, tožba ni imela ugodnega uspeha za tožnika. Sposobnosti seveda g. R. ne more nobeden odrekati. Sedaj zopet prosi, da ga okrajni zastop vzame za svojega uradnika, ponujajoč mu ugodnejše pogoje od onih, katere mora okrajni zastop sedaj svojima dvema uradnikoma izpolnjevati; on namreč obeta, da bo cenejše opravljaj službo, kakor jo opravljata sedaj dva uradnika. Mi sicer tacih minuendo dražeb in ponudeb pri uradnih službah nikakor ne odobrujemo; a stvar je za okrajni zastop precej košljiva; štediti se mora v vsakem oziru, a pri vsem tem pa tudi službo točno oprav-

ljati in če je le mogoče samo jeden uradnik nastaviti. Naj se ta stvar reši, kakor si bode.

Mislino, da je g. Raswoschegg do dobrega uverjen, da ni dobro se preveč "engažovati". Allzu scharf macht schartig; naj si blagovoli globoko v svoje srce utisniti zlati izrek našega pesnika Gregorčiča:

"Prijatelj" senci tvoji je enak,
Ki zvesto za teboj se vije,
Dokler ti sreče solnce sije;
A ko se pripodi oblak,
Ko solnce ti zagrne mrak,
Se tudi senca tvoja skrrije.

Vinogradi lepo stoje; naše rujno vince bode se lepo obneslo, da ne pride niti toča, niti zloglasna Phylloxera vastatrix, ki se nam že strašno približuje. Največe pozornosti bo treba, da se odvali ta nevarnost, ki bode uničila najlepši del plodonosnega Pohorja. Bojimo se, da se v tem oziru preveč roki na križem drže, dočim nevarnost že tako rekoč na vrata trka. Če se prohibitivne ali profilaktične odredbe ne obnesejo, ne bo družega preostajalo, nego zasajenje — ameriške trte.

Iz Poljčan 29. julija. [Izv. dop.] Včeraj je zadela silna nesreča velik del Konjiškega, Bistriškega in Ptujkega okraja. Popoldne ob 2. uri so se zbirali črni oblaki nad Pohorjem, vlekli se do Konjic in odtod po vsej dravinjski dolini ter sipali debelo točo, katera je uničila polje in vinograde. Malone jedno uro na široko je segala toča od Konjic čez Prihovo, Poličane, Makole in čez rodovitne Haloze do hrvatske meje. Žlahtne vinske gorice so potolčene, kar je tem žalostnejše, ker so letos obečale obilno slavnoznane črnine. Škoda, katera je zadela že itak ubogo ljudstvo, ne da se še gotovo ceniti, gotovo pa znaša več sto tisoč goldinarjev, ker je le vinogradov poškodovanih 3 do 4000 oral, koliko pa polja. Od kruzze samo še štorklji kvišku molé. Žito je pomandrano in izmlačeno, in povsod, kamor pogledaš, vidiš žalosten prizor po toči uničenega človeškega dela.

Domače stvari.

Gašper Sušnik †.

Iz Predoselj nad Kranjem javlja se nam, da je preteklo nedeljo dne 29. t. m. ob 11. uri dopoldne umrl g. Gašper Sušnik, c. kr. umirovljeni stotnik avditor, ustanovnik „Matice Slovenske“ in izvrsten domoljub. Pokojni Sušnik ni bil znan v širših krogih, a kdor je imel srečo občevati z njim, spoznal je v njem veleblago dušo, kremenit značaj in izrednega moža, kateremu je bilo njegovo pravno prepričanje „suprema lex“. Takih poštenjakov, kakor je bil ranjki Gašper, je le malo na širnem svetu, zato mu kličemo: Večen mu bode spomin!

(Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista zaplenilo je državno pravdnništvo zaradi jednega odstavka (Vsem atentatom ... do ... prodala srbski vladi.) v članku „Iz življenja kralja Milana“ (Konec). Rečeni odstavek bil je posnet po nekonfiskovanih „Narodnih Listih“, tudi drugi listi priobčili so jednake izvadke, na pr. „Agramer Tagblatt“, ne da bi bili konfiskovani. P. n. naročniki in čitatelji po tem lahko presojajo, kako težavno je naše stališče. Današnja številka ima dve strani priloge.

(Dnevni red seji Ljubljanskega občinskega sveta) v torek 31. dan julija 1888. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvostolstva. II. Poročilo o prenehanju izvrševalnih določbah k pravilom mestne branilnice. III. Stavbinskega odseka poročilo; a) o določitvi stavbinske črte na vožarskem potu; b) o nakupu Igrišča; c) o napravi trottoirja pred hišama Seunigovih dedičev v Igriških ulicah. IV. Poročilo odseka za olepšavo mesta; a) o predlogu zaradi gradnje tržnih lop; b) o popravu Kolesijskega kopališča. V. Občinskega svetovaleca Ivana Hribarja samostalni predlog o premembi imen nekaterih ulic. VI. Podžupana V. Petričiča predlog o podelitvi brezplačnega meščanstva.

(Po umrlem deželnem glavarju grofu Thurnu) so deželnemu odboru kranjskemu dalje došli izrazi sožalovanja od c. kr. ministra barona Pražaka, od grajščaka dr. viteza Savinschegga, od deželnega odbora v Celovci in od presbiterija evangeliške cerkve v Ljubljani.

(Sokol Ljubljanski) položil je tudi na krsto Thurnovo krasen venec z napisom „Sokol

Ljubljanski“. Mej naštetimi pa je ime njegovo po pomoti izostalo.

(V zašedvi poštnih pečatov) piše nam poštar, ki je odličen narodnjak: Na včerajšnje notico v „Slov. Narodu“ radi poštnih pečatov, naj Vam služi v pojasnilo da dotični poštarji si ne morejo popolnoma nič pomagati ali braniti se premembi imena poštnega pečata, kajti dojde jim novi pečat meni nič tebi nič, in brez vsacega vprašanja z nalogo: der frühere Poststempel ist umgehend einzusenden! Kdo stvar popravlja, bolje razdira, dozda ni jasno in sploh si poštar ne mora nič pomagati, po mojem mnenju morajo vzeti poslanci stvar v roke.

(K „Sokolskeje“ slavnosti.) Znani prijatelj Slovencev gospod Jan V. Lego priredil je v telovadnici Praškega „Sokola“ za one, ki se nameravajo udeležiti petindvajsetletnice Ljubljanskega „Sokola“, predavanja o slovenskih razmerah in slovenskem jeziku. Predavanj, katera so vsak teden trikrat, udeležuje se — kakor se nam poroča — veliko število Praških „Sokolcev“.

(Prihodnji Sokolski zabavni večer) — Miroslava Vilharja v spomin — bode v nedeljo dne 5. t. m. na vrtu gostilnice „pri zvezdi“ (pri Frinci).

(Pri petindvajsetletnici „Sokola“ v Plzni, katera bode dne 5., 6. in 7. t. m., zastopali bodo Ljubljanskega „Sokola“ gospodje: Jaromír Hanuš, Srečko Noll in Filip Jakob Zupančič.

(Slovenska dramatična šola) prične se jutri v sredo 1. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer v čitalnici (I. nadstropje). Sezono prične društvo dne 23. septembra s slavnostno predstavo povodom štiridesetletnice vlade Nj. Veličastva. Odbor je izbral za omenjen večer nov igrokaz „Svetinova hči“.

(Imenovanja.) Gosp. Fran Kočevar, praktikant pri deželnem sodišči v Gradci, in g. Ludovik Wenedikter, praktikant pri okrožnem sodišči v Celji, imenovana sta avskultantoma za Štajersko.

(Drobne vesti.) V doleno-avstrijski blaznici obesil se je deželni uradnik Štefan Filipič, rodod iz Ljubljane. — Pri Smeledniku je 16 mesecev stari Strojnov sinko pri igranju zdrknil v Savo in utonil. — Zavetišče na Grintovci, katero je preteklo zimo plaz porušil, je zopet popravljeno in prirejeno za hribolazce.

(„Soče“) poslednja številka bila je zaplenjena zaradi dopisa iz Brd, ki toži, da je okrajni šolski svet v Dolenje poslal učitelja, ki ne umeje niti slovenskega jezika, niti furlanščine.

(Poročilo) se je včeraj g. Miroslav vitez Polc, generalnega štaba nadporočnik v Mostaru, z gospodično M. Smukavčevno iz Ljubljane.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 54. snopič. Vsebina: Popotna pisma. (Konec.) — V Ljubljano! Podoba iz otročjega življenja. — Nekaj posebnega. — Znanstvena terminologija.

(V Berlinu) umrl je te dni filolog Bonitz, nekaj vseučilišni profesor na Dunaji in kot tak mnogim naših rojakov v dobrem spominu.

(Zblaznel) je gosp. Avgust Vrtnik, nekaj nadzornik „Greshamov“ v Ljubljani, pozneje zavarovalni zastopnik na Štajerskem.

(Topničarji) ostavili so zadnje dnij Ljubljano in odšli k strelnim vajam na Krško, od koder odidejo na Hrvaško. V Ljubljano pridejo dne 1. avgusta druge baterije s Štajerskega. Poveljnik podpolkovnik pal je na Krškem s konja, ki se splašil. Poškodoval se je tako močno, da so ga prepeljali v vojaško bolnico v Ljubljano.

(Kranjsko-štajerska meja) pri Krškem mora se urediti, ker Sava zdaj teče po drugi strugi, nego tačas, ko je bila meja ustanovljena, zlasti mej Mihalovci in Cerino, Studencem in Cerino in mej Starovasio in Leskovecem. Cesarski namestnik v Gradci je odredil inženjerja Avelina Brunarja v Brezicah, kranjski deželni predsednik pa inženjerja Romana Vašica na Krškem, da pričneta skupno delati dne 6. avgusta t. l. Pri ogledu na lici mesta dne 7. in 8. junija 1886 je zastopnik štajerskega deželnega odbora zahteval, pa se ustanovi tista meja, katera je bila za časa, ko je Kranjska bila odstopljena francoski vladi. Notranje ministerstvo pa je ukazalo, da se pri tehničnih delih ni treba ozirati na to zahtevo.

(Poverjeniki banke „Slavije“) zbovali bodo v Ljubljani v četrtek dne 2. t. m. V

občnem zboru dne 15. maja tega leta bili so za poverjenike izbrani ti-le gospodje: Peter Bajš, posestnik na Dvoru pri Vrbi na Koroškem; doktor Karol vitez Bleiweis-Trsteniški v Ljubljani; dr. Lavoslav Gregorec, kanonik pri Novej Cerkvi; Anton Gregorič, posestnik na Ptui; Kažimir Jelušič, posestnik in občinski blagajnik v Kastvu; Slavoj Jenko, posestnik v Podgradu v Istri; Ivan Murnik v Ljubljani; Ivan Naberger, posestnik na Proseku; dr. Albin Poznik, c. kr. notar in župan v Novem mestu; Fr. Povše v Ljubljani; dr. Makso Samec, posestnik v Kamniku; dr. Josip Srnec, odvetnik v Celji; Gašper Šorn, posestnik v Grajskej vasi v Savinjske dolini; dr. Ivan Tavčar v Ljubljani; doktor Josip Vošnjak v Ljubljani; Drag. Žitnik, posestnik v Borovnici.

(Preveč po domače) so dandanes nekateri ljudje, ki potujejo po železnici. Sem in tja se prigodi, da se kateri taci popotnikov slučajno v kakšnem vozu III. razreda vozi sam mej desetimi — sedeži, „Nu se bodem pa malo stegnil, si misli in odpočil“, pa položi svoje meso in kosti z nesnažnim obuvalom vred na klop. Nasledek temu je ta, da to klop na ta način destikrat prav gnusno onesnaži, in tako ima potem kdo drug potujočih nesrečno nalogo in čast, ali na tako onesnaženo klop se usesti in tedaj obleko pokvariti, ali pa — če stvar poprej zapazi, — jo z robeem — očistiti, kar gotovo ni prijetna zabava za nikogar. — Gosp. potovalec, ki nam je poslal te vrstice, želi, da bi se temu nedostatku odpomoglo. S to željo strinjamo se tudi mi.

(Velik tepež) bil je predvčeraj v Ilovci na Ljubljanskem barji in je mnogo fantov baje teško ranjenih. Magistratna policijska komisija odpeljala se je včeraj v Ilovce stvar preiskavat.

(Kratko veselje.) Predzadnji ponedeljek ušel je izmej kazencev, ki delajo cesto in Dol. Logatca do Rovt nek „Oberösterreicher“, kateremu je jeden nadpaznik preveč zaupal, in jo užgal „črez hribe in doline“ — proti Planini. Ali trenutki njegove sladke svobode bili so kratki, kajti jedva jo je pripihal do navedenega „zavetja“, že mu je bila žandarmerija za petami, — prišla ga ter odvedla „sine ira et studio“ nazaj v kletko mej tovariše njegove, katere je bil tako neuljudno — zapustiti namerjal!

(V Gorici) raznaša se vest, katero je pobral celo uradni list, da bode tamošnje italijansko podporno društvo v kratkem slovesno blagoslovilo svojo zastavo. Ako je to res, potem popolnoma pritrujemo „Soči“, da bi moralo tudi „Slovensko bralno in podporno društvo“ dobiti dovoljenje, katero se mu je že parkrat odreklo.

(Toča) pobila je v soboto 28. t. m. vse pridelke v okolici Mokronoga. Padala je tako debela, da niti najstareji ljudje ne pomnijo take. Odnesele je hud naliv po vinogradih toliko zemlje, da dolgo ne bodo nič rodili. Beda je nastala velika in ljudje se boje vspomladi lakote.

(V Št. Mohorji) na Koroškem je bila preteklo soboto silna toča. Pol ure padala so ledena zrna in uničila vse pridelke. Toča ležala je po nekaterih krajih 12 centimetrov na debelo. Strela ubila je jednega dečka in užgala hišo.

(Trtno uš) konstatovali v Funovem vinogradu v Štjaku, okraj Sežanski.

(V Trstu) ustanovil se bode srbski konzulat. To vest smo povzeli prvi številki novega oficioznega lista srbskega „Srpska Reč“.

(Nova pošta) otvori se dne 1. avgusta na Bučki. Imela bode vsakdanjo zvezo s poštanim uradom na Raki.

(V letnem poročilu trirazredne ljudske šole v Mengši) priobčil je gosp. A. Koblar ne prvem mestu pod naslovom „Na razvalinah Mengeškega gradu“ prav dobro sestavljen spis z mnogimi zgodovinskimi podatki. Gosp. Koblar prav prijetno opisuje, nabral je vso tvarino, kar je mogel dobiti in prav dobro bi bilo, ko bi po njegovem načinu ravnali se i drugi, vsak v svojem kraju. Šolska kronika nam kaže, da je za šolo godnih 322, izmej teh je domačo šolo obiskavalo 140 dečkov, 119 deklic, drugod v šolo hodilo 24, oproščenih bilo 37. Poučevali so na Mengeški šoli gg: Anton Koblar, katehet; Emilija Grkman, Henrik Paternost in Anton Javoršek (nalučitelj in vodja.)

(Vabilo k slavnosti), katera se bode vršila v proslavljenje 40letnega vladanja presvetlega cesarja Frana Josipa I. v nedeljo 5. avgusta 1888.

v Boštanj. Vspored: 1. Ob 10. uri zjutraj slovesna sv. maša. 2. Odhod v šolo, katera bode slovesnosti primerno okinčana. Slavnostni govor, deklamovanje šolarjev in slednjič petje cesarske himne. 3. Ob 1. uri skupni obed. 4. Ob 4. uri ljudska veselica na vrtu gostilničarja g. Papeža s sledečim vsopredom: a) „Cesarska pesen“, svira godba, b) „Naprej“, poje moški zbor. Tombola, katere čisti dohodek je namenjen v nakup vrtnarskega orodja za šolski vrt in v opravo šolske knjižnice. d) „Mili kraj“, poje moški zbor, e) zvečer umetelni ogenj. f) prosta zabava. Skupni obed za osobo stane 70 kr. in se mora udeležitev do dne 3. avgusta t. l. pri gđ. učiteljici Šmitik oglašiti. K obilnej udeležbi vabi uljudno odbor. Opomba: Ako bi bilo vreme neugodno, preloži se slavnost na prihodnjo nedeljo.

— (Cecilijansko društvo za Goriško nadškofijo) izdalo je III. zvezek „Cerkvenih pesnij, nabranih mej slovenskim narodom“. V zvezku je 20 pesnij, nabranih v Cerknem, na Štajerskem, v Tolminu, v Črnicah, Srpenici, v Loži, v Reziji, Idriji; dve sta s Koroškega. Večina teh pesnij, mej katerimi je jedna iz prešlega stoletja, sploh pa mnogo lepega blaga, harmonizoval je g. D. Fajgelj, čvetero pa g. J. Kokošar. Vnanja oblika je vsebini prikladna, glasbeni ta proizvod pa dobro došel vsem prijateljem lepe cerkvene glaste.

— („Dogodki iz župnije Vranske. Ob 20letnici uvrstitve Vranskega med cesarske trge.“) Pod tem naslovom spisal in založil je gosp. Ivan Gaberšek, okrajni tajnik na Vranskem, lično knjižico, katero je poklonil knezu in škofu Lavantinskemu dr. Jakobu Maksimilijanu. Razen uvoda, v katerem gosp. pisatelj pripoveduje, kako je Vransko postalo trg in navaja po tedanjem ministru Giskri podpisano diplomu z dne 1. novembra 1868, ima knjižica še nastopne odstavke: Popis in napredek Vranske fare in trga. — Zgodovina župne cerkve, in župnije in podružnic. — Gosp. Gaberšek nabral je z veliko marljivostjo potrebne podatke iz raznih arhivov, tem dodal mnogo lastnih poizvedeb in tako zvršil knjižico, ki je ob 20letnici Vranskega trga jako umestna in katerej želimo, da se obilo razširi, kakor zasluži po svoji vsebini.

— (Razpisana) je služba učitelja in vodje na jednorazrednici v Preloki. Plača 450 gld., doklada 30 gld. in stanovanje. — Dalje služba tretjega učitelja na trirazrednici v Dragatuši. Plača 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 20. avgusta t. l.

Slavno uredništvo!

„Slovenski Narod“ objavil je v 166. št. od dne 21. t. m. v oddelku „Domače stvari“ sledeči posnetek necega dopisa iz Vipave:

„Iz Vipave došel nam je daljši dopis, kateremu povzamemo prečudno novost, da je tamošnji g. dekan dijakom zabranil obiskovati čitalnico, katerej je on predsednik, ker so nekda preveč liberalni“

Sklicevaje se na §. 19 tiskovnega zakona zahteva podpisani odbor, da vsprejme slavno uredništvo v svoj list nemudoma nastopni popravek:

Ni res, da bi bil predsednik čitalnični ali sploh kedo drugi kedaj dijakom prepovedal čitalnico obiskovati. Res pa je, da dijaki čitalnico vedno obiskujejo, razen onih, katere je moral odbor o velikonočnih počitnicah zaradi njih neolikanega vedenja in razposajenosti v čitalničnih prostorih grajati. — O tem, so li dijaki liberalni ali ne, si v Vipavski čitalnici do sedaj še nihče ni glave belil. *)

Odbor Narodne čitalnice v Vipavi, dne 27. julija 1888.

R. Knific, podpredsednik. Alojzij Lavrenčič, tajnik. Ivan Pogačnik, blagajnik. Fran Windischer, odbornik. R. Silvester, odbornik.

*) Dotičnega g. dopisnika pozivljemo, da se nemudoma opraviči, sicer mu ne bomo prizanašali. Uredn.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Ptuj 29. julija. Glavna skupščina Ciril-Methodove družbe izvršila se sijajno in v najlepšem redu. Podružnični zastopniki prišli iz Trsta, Goriške, Štajerske, Kranjske in — posebno mnogoštevilno — iz Koroške. Mesto, kljub hujskanju „Tagespošte“, čisto mirno; naroda iz okolice nahrumelo jako veliko. Pri službi božje velika minoritska cerkev premajhna; mej propovedjo silna gneča. Propoved gvardijana očeta Benka

Hrtiša prekrasna v cerkvenem in narodnem duhu. — Zborovanje trajalo poldrugo uro. Ogovor predsednika vsprejet glasnim odobravanjem. Isto tako poročili tajnika in blagajnika. Volitve izvršene z vsklikom. Posebne nasvete stavila profesor Mandić iz Trsta in dr. Ivan Dečko iz Celja. — Po zborovanji skupen obed. Prvo napitnico cesarju govoril predsednik Toma Zupan; drugo udeležencem zborovanja in družbinemu odboru dr. Jurtela. Govorili so še: Svetec, dr. Mlakar, dr. Geršak, Strelec, doktor Vošnjak, koroški kmet Reš, Hribar, dr. Čuček, Gregor Einspieler, Žlogar, Oroslov Dolenc, Mate Mandić, dr. Triler in Dular. S posebnim odobravanjem vsprejeta napitnica koroškim Slovencem. Vladiki Strosmajerju na Slatino poslan brzozaven pozdrav. Se isti večer dospeli odgovor izval nepopisno naudušenje. Brzozaven pozdrav došel mej drugimi tudi od Jana Lega z Žižkova. — Po obedu bil prekrasen koncert mešanega zbora čitalničnega. — Vsi udeleženci zapusté zadovoljnega srca starodavni Ptuj.

Kodanj 29. julija. Cesar Viljem pride v ponedeljek dopoldne ob 11. uri semkaj in se ukrca zvečer zopet na ladijo Hohenzollern. Nemško brodovje odpluje v torek ob 3. uri zjutraj.

Sofija 29. julija. Grški agent Iliopulos poslal je Belovskim roparjem odkupnino in obleke.

Cetinje 30. julija. „Glas Črnogorca“ objavlja Pobjedonoševa telegram, pozdravlja joč kneza in narod črnogorski v imenu ruske cerkve. — Knežja obitelj odpeljala se danes zjutraj v Bar knezu Nikolaju nasproti, vračajočemu se iz inozemstva.

Peterburg 30. julija. Naučni minister Deljanov je po ukazu carjevem odredil, da se sibirsko vseučilišče v Tomsu otvori dne 22. julija (3. avgusta st. st.) Dvor in ministerstva zastopali bodo visoki dostojanstveniki.

Pariz 30. julija. Strajk delavcev se širi. Danes so vsi vojaki pripravljeni, več mostov so vojaki zastavili. Za danes zvečer so Blanquisti in odbor delavcev sklical velik shod.

Kijev 31. julija. Povodom devetstoletnice prestopile tri češke naselbine: Guča, Zalesje in Urveni k pravoslavju.

Kodanj 31. julija. Prebivalstvo pozdravljalo cesarja, vozečega se v razstavo in nazaj, simpatično. Pri gala-dinerji napivala sta vladarja na obestransko zdravje. Po čaji odšel je cesar v spremstvu kralja in vseh princev na „Hohenzollernov“ krov in se poslovil najsrčneje. Jutri odpotuje. Kralj odlikoval princa Henrika in grofa Bismarcka z redi.

Signuren zdravilen uspeh. Vsem, kateri trpé vsled zapretja ali slabega prebavljenja, napenjanja, tiščanja v prsih, glavobolja, pomanjkanja slasti do jedi in drugih slabosti, pomaga gotovo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“ Skatljica 1 gld. Vsak dan ga razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 7 (13—10)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji (331—174)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

29. julija.

Pri Slonu: Menz iz Grada. — Buzzi iz Malboreta. — Sigmund iz Trsta. — Kneilly z Dunaja. — Discher iz Bleda. — Pučko iz Krškega.

Pri Malič: Pfeifer iz Trsta. — Kohn, Pollitzer z Dunaja. — Pincherle iz Gorice. — Muth iz Glogove. — Kolatschek iz Zagreba. — Macolo iz Trsta. — Lazarfi iz Trsta.

Pri južnem kolodvoru: Wahrheit z Dunaja. — Decken iz Pulja. — Breitner iz Trsta. — Krschitz z Reke. — Santoni iz Cinge. — Jasovec iz Litije. — Balliz z Vrhnike.

Umrli so v Ljubljani:

28. julija: Janez Polajner, usnjarski pomočnik, 32 let, Poljanski nasip št. 48, za jetiko.

29. julija: Franca Kušar, zidarjeva hči, 4 mes., Kurja vas št. 6, za katarom v črevih.

30. julija: Franca Pust, tesarjeva hči, 5 mes. Hradekega vas št. 12, za katarom v črevih.

v deželnej bolnici:

30. julija: Marija Klančar, delavka, 24 let, za vnetjem možganov.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
28. julija	7. zjutraj	731.8 mm.	16.6° C	brezv.	megla	21.8 mm.
	2. popol.	729.1 mm.	25.5° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	732.1 mm.	17.1° C	sl. zah.	obl.	dežja.
29. julija	7. zjutraj	733.6 mm.	16.7° C	sl. jvz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	733.6 mm.	17.8° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	732.9 mm.	17.4° C	sl. szb.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 19.7° in 17.3°, za 0.1° nad in 2.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 31. julija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 81.30	—	gld. 81.25
Srebrna renta	82.10	—	82.15
Zlata renta	111.90	—	111.75
5% marcna renta	96.70	—	96.80
Akcije narodne banke	871.00	—	870.00
Kreditne akcije	309.20	—	309.90
London	124.15	—	123.75
Srebro	—	—	—
Napol.	9.82	—	9.76
C. kr. cekini	5.86	—	5.83
Nemške marke	60.70	—	60.50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	168	50
Ogerska zlata renta 4%	102	102	15
Ogerska papirna renta 5%	90	90	65
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	105	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	126	126	75
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100	100	20
Kreditne srečke	100 gld.	183	75
Radolfove srečke	10	21	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	109	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	125	125	75

Zahvala.

Globoko ganjeni in potolaženi vsled obilnih dokazov sočutja v dolgi bolezni od vseh strani, kakor tudi o priliki zgube prelube soproge, oziroma matere, gospe

ALOJZIJE BUDNAR,

izražamo s tem najtoplejšo zahvalo vsem, kateri so splošno skazali našej predragi ranjke kakor koli svojo prijaznost. Presrečno se zahvaljujemo tudi za obilo udeležitev njenega spreveda na mirnodvor in za mnoge lepe jej darovane vence.

(523)

Žalujejoči ostali.

Poslano.

(10—28)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
poznate kas najbolj okrepljujuče pice,
I kas izkušaa liek proti trajnom kašlju plučevine I
želudca bolesi grkljana I proti mehurnim kataru,
HINKE MATTONIJA
Karlovi vari i Widn.

Dunajska trgovina na debelo
z drobninami in Norimberškim blagom
išče spretnega

potovalca

za Štajersko, Koroško in Kranjsko. — Želi se znane slovanščine. — Ponudbe naj se pošiljajo pod „A. W. 1000“ na upravnništvo „Slovenskega Naroda“. (516—2)

Debelost, medlost se po noveji metodi gotovo odpravi. Vse kožne bolezni, kot grinte, žoltina, ogreci, pege, rdeče nosove in roke, bolezni las se radikalno ozdravijo. Pike od osepne in kocene po obrazu se za zmiraj odstranijo. V vsakem kosmetičnem vprašanji daje se svet. Navodi, kako se zdraviti, dajo se pisмено, če se vse obširno poroči in se priloži marka za odpis v pismu z naslovom: (346—12)
„Hygiea-Officin“ Breslau II.

učenca

za trgovino z mešanim blagom in c. kr. zalogo tobaka
A. Casagrande v Ajdovščini. (521-1)

Poezije SIMONA GREGORČIČA.

II. zvezek. — Založil Josip Gorup.

Dobivajo se samo pri meni. Broširane po 1 gld.,
s pošto 5 kr. več; elegantno vezane po 1 gld. 60 kr.,
s pošto 5 kr. več. (439-19)

Naročila se najlažje izvršujejo po poštinih nakaznicah

FRAN DEŽMAN,

knjigovez v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6

Ustanove.

Na vino-, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu razpisanih je do 20. septembra 1888. leta 5 deželnih ustanov, do katerih imajo pravico sinovi kranjskih kmetovalcev in vinarov, kateri pa morajo biti najmanj 16 let stari, krepkega telesa in čvrstega zdravja. — Učenci z deželnimi ustanovami dobé v tej šoli stanovanje, hrano in pouk brezplačno, za obleko si pa morajo sami skrbeti.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričevalo dovršene ljudske šole ali obiskovane srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričalo o lepem vedenju.

Prošnjam za vsprejem proti plačilu priložiti je reverz ali obvezno pismo starišev, oziroma skrbnikovo, zadevajoče vzdrževanje učenca. (522-1)

Od deželnega odbora kranjskega,

Pivo v steklenicah

(449-20)

prodaja

BIERMAIER v Ljubljani.

Svarilo!

Podpisani svari vsacega g. Josipu Supan-u na moje ime karkoli si bodi posoditi.

Breznica, 28. julija 1888.

(520)

Anton Supan.

V ŠVICARIJI

jutri v sredo 1. avgusta 1888

VELIKI

(525)

VOJAŠKI KONCERT.

Začetek ob 7. uri.

Ustopnina 20 kr.

Hiša

v trgu s krčmo in pekarijo se prostovoljno prodaja.

Pogoji so ugodni in se izvedó pri posestniku samem Janezu N. Recher-ju v Rogateci. (524-1)

RESTAVRACIJA „PRI LIPI“ („ZUR LINDE“)

— v Židovskih ulicah —
toči od denašnjega dne priznane izvrstno

Japel-novo Graško marceno pivo

$\frac{1}{2}$ litra po 10 kr., $\frac{3}{10}$ litra po 7 kr.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

s spoštovanjem

Marija Zierer.

(526-1)

Najvišja odlikovanja na prvih svetjskih izložbah od g. 1867.

Neka se vazda izrično zahtieva:

Družbe

Liebig-ove

mesni izvadak

Pravo,

samo onda, ako etiketa svakoga lončica nosi pridodani podpis u modroj boji,

Liebigov ekstrakt od mesa služi tomu, da se odmah može prirediti jaka i izvrstna juha, nadalje da se njim poboljšaju i začine sve juhe, umake, variva i jela od mesa, te pruža, ako se valjano upotrebi, kraj izvanredne udobnosti i sredstvo za veliku prištednjo u kućanstvu. — Izvrstno okrepiljujuće sredstvo za slabe i bolestne.

Liebig

Centralno skladište Liebigove družbe za Austro-Ugarsku:

Dragutin Berck, c. kr. aust. dvorski dobavljač, Beč, I., Wollzeile 9.

Dobiva se u svih većih trgovina mirodija, delicata drougerijah, i ljekarnah.

Najvišja odlikovanja na prvih svetjskih izložbah od g. 1867.

(181-5)

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goric.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislci največ natrona in litija. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zastizenjih, kadar se napravi kislina v želodcu in črevesu, pri vrenju, katarjih in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in ogljenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislím vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanjec.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatico, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gorakoto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno sobo 30 kr. do 1 gld.) (339-15)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dvakratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je kosčke kosti in hrustancev od protinastih bolnikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem prostu vse nesnage. To ga je napotilo, da je začel poskušati z litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter konečno popolnoma prenehale. Vsepihi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi imata kisló vodo Ferdinand Plautz in Mihael Kastner v Ljubljani.